

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 25-03-2019
Enhed: JURPSYK
Sagsbeh.: DEPNFF
Sagsnr.: 1900378
Dok. nr.: 847818

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 7. januar 2019 stillet følgende spørgsmål 341 (alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Liselott Blixt (DF).

Spørgsmål 341:

”Mener ministeren, at der i visse tilfælde kan være behov for at ændre den nuværende lovgivning vedrørende adgang til medicinske og øvrige offentlige oplysninger for pårørende til myndige, psykisk syge personer over 18 år, således at eksempelvis en moder til en voksen skizofren datter kan få lettere adgang til patientjournaler m.v., end tilfældet er i dag. Ministeren bedes endvidere skitsere, hvordan denne ændring vil kunne gennemføres, uanset om ministeren finder behov for ændring i den nuværende lovgivning ”

Svar:

En patient har krav på, at sundhedspersoner iagttager tavshed om, hvad de under udøvelsen af deres erhverv erfarer eller får formodning om angående helbredsforhold, øvrige rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, jf. sundhedslovens § 40, stk. 1.

Udgangspunktet er, at videregivelse af helbredsoplysninger m.v. fra sundhedspersoner til pårørende til en habil patient over 18 år, kræver patientens samtykke.

Det følger således af sundhedslovens § 43, stk. 1, at sundhedspersoner med patientens samtykke kan videregive oplysninger om patientens helbredsforhold, øvrige rent private forhold og andre fortrolige oplysninger til andre formål end behandling. Der gælder en række krav til samtykket, bl.a. skal det være frivilligt og skal til enhver tid kunne kaldes tilbage.

Der gælder visse undtagelser fra dette udgangspunkt. For eksempel kan der være fastsat regler i lovgivningen, der forpligter sundhedspersoner til at videregive oplysninger. I særlige tilfælde vil en sundhedsperson desuden kunne videregive oplysninger uden patientens samtykke til pårørende efter en såkaldt værdispringsregel, jf. sundhedslovens § 43, stk. 2, nr. 2. Det fremgår heraf, at en sundhedsperson kan videregive helbredsoplysninger m.v., hvis videregivelsen er nødvendig for berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, sundhedspersonen eller andre.

Hensyn til ”andre” kan efter omstændighederne være hensynet til pårørende. Ved vurderingen af, om disse hensyn kan berettige til videregivelse af i øvrigt tavshedsbelagte oplysninger, må der foretages en afvejning i forhold til de hensyn, der begrundes tavshedspligten. Der skal foretages et konkret skøn, og de hensyn, der taler for videregivelse, skal klart overstige hensynet til patientens ret til fortrolighed. I særlige tilfælde vil en sundhedsperson kunne videregive oplysninger uden patientens

samtykke til pårørende, efter den såkaldte værdispringsregel, jf. sundhedslovens § 43, stk. 2. Det er en betingelse, at videregivelsen er nødvendig for berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, sundhedspersonen eller andre. Andre kan efter omstændighederne være pårørende. Ved vurderingen af, om disse hensyn kan berettige til videregivelse af i øvrigt tavshedsbelagte oplysninger, må der foretages en afvejning i forhold til de hensyn, der begrundet tavshedspligten. Der skal foretages et konkret skøn, og de hensyn, der taler for videregivelse, skal klart overstige hensynet til patientens ønske om fortrolighed.

Som eksempel kan nævnes U 1996.1261 Ø, hvor Østre Landsret i en konkret sag ikke fandt, at det var brud på tavshedspligten, at læger underrettede faren, hos hvem en voksen datter boede, om, at datteren ønskede at blive udskrevet fra sygehuset og havde fremsat selvmordstrusler. Det fremgår af dommen, at landsretten bl.a. udtalte, at når sundhedspersoner skal udøve et skøn over, hvorvidt det er berettiget at tilside-sætte tavshedspligten, bør der lægges vægt på, at selvmord kan være en voldsom be- givenhed for omgivelserne.

Jeg kan desuden oplyse, at en patient har ret til aktindsigt i sin patientjournal efter sundhedslovens § 37. Retten til aktindsigt er en personlig ret for patienten, men pa- tienten har mulighed for at bemyndige en anden, f.eks. en pårørende, til på sine vegne at benytte adgangen til aktindsigt.

Jeg anerkender, at der er tale om en vanskelig problemstilling, men efter min opfat- telse ligger løsningen umiddelbart ikke i at ændre på lovgivningen. Jeg mener, at de gældende regler sikrer den rette balance mellem på den ene side patientens ret til fortrolighed og selvbestemmelse og på den anden side muligheden for i helt særlige tilfælde – hvis betingelserne i den såkaldte værdispringsregel er opfyldt – at kunne vi- deregive helbredsoplysninger m.v. til pårørende uden patientens samtykke. Det be- mærkes i den forbindelse, at en ændring vurderes at ville forudsætte ændring af grundlæggende regler om selvbestemmelsesret, habilitet og samtykke.

. / . Jeg bemærker i øvrigt i den forbindelse, at de svenske regler på området, som beskre- vet i svar på SUU alm. del – spørgsmål 340, svarer meget til de danske.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Nina Fjord Fromberg